

รายงานประมวลเนื้อหาการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 5-6
ระหว่างวันที่ 28-30 เมษายน 2559
ณ โรงแรมดิวารีย์ จอมเทียน ปิซ พัทยา จังหวัดชลบุรี¹

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ฉบับที่ 5-6 ขึ้นทั้งสิ้น 7 คณะ โดยมีหน้าที่ในการศึกษา รวบรวมข้อมูล สถิติ และข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประเทศเสนอต่อคณะกรรมการประจำ CRC ซึ่งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้เข้าร่วมเป็น

¹ ประมวลสรุปโดยนายเอกชัย ปิ่นแก้ว กลุ่มงานประเมินและรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อีเมลล์: ekachai@nhrc.or.th

คณะทำงานที่ 1 บทที่ 1 มาตรการทั่วไปในทางปฏิบัติ และบทที่ 3 หลักการทั่วไป² และคณะทำงานที่ 7 บทที่ 9 มาตรการปกป้องคุ้มครองพิเศษ³ ทั้งนี้ ระหว่างวันที่ 28-30 เมษายน 2559 กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 5-6 ณ โรงแรมตีวารี จอมเทียน ปิชา พัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่คณะทำงานในการกำหนดแนวทางและรูปแบบในการจัดทำรายงานการดำเนินงานตาม CRC ฉบับที่ 5-6 ในการเสนอต่อคณะกรรมการประจำ CRC ในปี 2560 โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย คณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ทั้ง 7 คณะ ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่จากกรมกิจการเด็กและเยาวชน จำนวน 50 คน

บัดนี้ สำนักวิจัยและวิชาการ โดยนายเอกชัย ปิ่นแก้ว นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานประเมินและรายงานสถานการณ์ ซึ่งเข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้แทนของสำนักงาน กสม. ในคณะทำงานที่ 7 บทที่ 9 มาตรการปกป้องคุ้มครองพิเศษ ได้ประมวลเนื้อหาการประชุมดังกล่าว โดยสรุปดังต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 การแนะนำภาพรวม และกล่าวเปิด

นางสมจิต ตันตวิณิชานนท์ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กล่าวรายงานโดยสรุปว่า

“จากการที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of Child : CRC) เมื่อปี 2535 ส่งผลให้ไทยมีพันธผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญา โดยจะต้องติดตามและรายงานการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ซึ่งอนุสัญญากำหนดให้รัฐภาคีต้องดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานฉบับแรก (Initial Report) เสนอต่อคณะกรรมการประจำ CRC ภายใน 2 ปี นับจากวันที่อนุสัญญามีผลบังคับใช้ และให้รายงานฉบับต่อไปทุกๆ 5 ปี ซึ่งประเทศไทย ได้เสนอรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ต่อคณะกรรมการประจำ CRC ฉบับที่ 1 ในปี 2539 ฉบับที่ 2 ในปี 2547 ฉบับที่ 3-4 ในปี 2554 และกำหนดให้ประเทศไทยเสนอรายงาน ฉบับที่ 5-6 ในปี 2560

² เป็นผู้แทนจากสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ประกอบด้วย นายภูวดล วีระเวชพิสัย ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และนายสันติ ลาตีฟี นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานพันธกรณีและมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

³ เป็นผู้แทนจากสำนักวิจัยและวิชาการ ประกอบด้วย นางสาวอังคณา สังข์ทอง ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและวิชาการ และนายเอกชัย ปิ่นแก้ว นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานประเมินและรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานตาม CRC ฉบับที่ 5-6 ขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมให้แก่คณะทำงานในการกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ฉบับที่ 5-6 จำนวน 7 คณะ ตามที่ ดย. ได้แต่งตั้งขึ้นจากผู้แทนหน่วยงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้รายงานมีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุมผลการดำเนินงานตามแนวทางที่ คณะกรรมการประจำ CRC กำหนดไว้

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ มีกิจกรรมหลักๆ ประกอบด้วย (1) การแนะนำและสร้างความคุ้นเคยระหว่างคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ฉบับที่ 5-6 (2) การเสวนาหัวข้อสิทธิมนุษยชนและกระบวนการจัดทำรายงาน โดยผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน (3) การบรรยายหัวข้อ 24 ปีประเทศไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยศาสตราจารย์วิทิต มันทราภรณ์ (4) การนำเสนอสรุปผลการประชุมกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะระหว่างคณะทำงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นายสรรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ นางสิน้อย เกษมสันต์ ณ อยุธยา และนางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยด้วย”

นายภาวัต เลิศมุกดา รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี กล่าวเปิดการประชุมโดยสรุปว่า

“ระยะเวลากว่า 20 ปีหลังจากที่ประเทศไทยเป็นภาคีของ CRC เรายังพบปัญหาเด็กและเยาวชนซึ่งมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ และอื่นๆ ทั้งเรื่องอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว โดยจะเห็นตัวอย่างได้จากพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีกลุ่มธุรกิจต่างๆ จำนวนมากในหลากหลายมิติ รวมทั้งการบริการ การจัดการลงทุน หรือการเงิน การขนส่ง โลจิสติกส์ และอื่นๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ประชากรแฝงในจังหวัดมีมาก ถึงประมาณ 1.3-1.4 ล้าน โดยมีประชากรที่มีชื่อในเอกสารทะเบียนบ้าน ซึ่งระบุภูมิลำเนาในจังหวัดชลบุรีประมาณ 1.4 แสน และมีประชากรที่อยู่ในลักษณะผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายอีกประมาณ 0.5 แสนคน โดยรวมๆ จังหวัดชลบุรีจึงมีประชากรทั้งหมดราว 3 ล้านคน ทั้งนี้วิสัยทัศน์ ชลบุรีน่าอยู่ คู่กับอุตสาหกรรมสะอาด การท่องเที่ยว และอื่นๆ ทำให้เราเน้นการดูแลบุคลากรที่อยู่ในพื้นที่อย่างเต็มที่ รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะต้องได้รับการคุ้มครองดูแล ในขณะที่ต้องพัฒนา หรือดูแลครอบครัวของเด็กควบคู่กันไป

ทั้งนี้ บริบทแวดล้อมในการบริหารจัดการและคุ้มครองสิทธิเด็ก มีรูปธรรมที่จังหวัดชลบุรีดำเนินการทั้งการจัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กเล็ก หรือบุตรหลานแรงงานต่างด้าว ซึ่งในหลายลักษณะก็ไม่มีการบริหารจัดการที่สนับสนุนแต่อย่างใด การดำเนินการที่ผ่านมา เราพยายามตรวจสอบ และตอบสนองตามความจำเป็น หรือความต้องการของเด็กและเยาวชน ในขณะที่ก็จะพิจารณาจากศักยภาพของผู้ใหญ่ในการสนับสนุน การที่รัฐบาลจัดทำกองทุนคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมถึงกองทุนอื่นๆ (อาทิ กองทุนยุติธรรม) ก็จะช่วยให้เกิดการส่งเสริมและ

คุ้มครองสิทธิเด็ก รวมถึงกลุ่มคนต่างๆ ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ณ ปัจจุบัน ทั้งเรื่องของครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวขยายที่เด็กและเยาวชนอยู่กับผู้ปกครองสูงวัย โดยบิดา/มารดามีภาระต้องหาเลี้ยงครอบครัว และครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยง/เกิดปัญหาทั้งจากภาวะหนี้สิน และสิ่งเสพติดต่างๆ

ในปี 2557 ทางจังหวัดชลบุรีเริ่มให้การศึกษาในทุกๆระดับโดยกำหนดให้มีหลักสูตรเพื่อการมีงานทำ ซึ่งมีที่มาตั้งแต่ปี 2537 โดยพิจารณาจากสถานการณ์ที่เป็นจริงทั้งแรงงานจากประชากรแฝง และอื่นๆ กำหนดคุณสมบัติ 10 ประการของผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นที่พฤติกรรม หรือคุณค่าของการประกอบอาชีพที่จะสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ซึ่งมีจิตสำนึก ไม่ดูค้าย มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม”

ช่วงที่ 2 การทำความเข้าใจกระบวนการ ผลประโยชน์ในการจัดทำรายงาน

นางเอียรทอง ประสานพานิช นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ทำหน้าที่ดำเนินการประชุม

นางสมจิต ต้นติวณิชชานนท์ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งแจ้งแนวทางการทำงาน ที่ พม. จัดการประชุมครั้งนี้ โดยเป็นการประชุมในการจัดทำรายงานของคณะทำงาน 7 คณะ ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงาน และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาในกรอบ CRC โดยประกอบด้วย

คณะที่	เนื้อหา	ประธานคณะทำงาน	จำนวนผู้ทำงานในคณะทำงาน (คน)
1	บทที่ 1 มาตรการทั่วไปในทางปฏิบัติ และบทที่ 3 หลักการทั่วไป	นางสีน้อย เกษมสันต์ ณ อุธยา	17
2	บทที่ 2 นิยามศัพท์คำว่า “เด็ก”	นายสาโรชน์ นักเบศรี	9
3	บทที่ 4 สิทธิพลเมืองและเสรีภาพ	นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช	14
4	บทที่ 5 ความรุนแรงต่อเด็ก และบทที่ 6 สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและการเลี้ยงดูทดแทน	นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์	14
5	บทที่ 7 ความพิการ สุขภาพ และสวัสดิการพื้นฐาน	รองอธิบดีกรมอนามัย หรือบุคคลที่อธิบดีกรมอนามัยมอบหมาย	18
6	บทที่ 8 การศึกษา นันทนาการ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม	นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	17
7	บทที่ 9 มาตรการปกป้องคุ้มครองพิเศษ	นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์	24

**นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กลุ่มงานสิทธิมนุษยชน
ระหว่างประเทศ กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ** นำเสนอภาพรวมของสิทธิ
มนุษยชน และกระบวนการจัดทำรายงาน โดยสรุปคือ

“ภาพรวมของประเทศสมาชิกสหประชาชาติมีทั้งหมด 193 ประเทศ จากประเทศหรือเขต
ปกครองทั่วโลก 196 ประเทศ หรือเขตปกครอง ยกเว้นไต้หวัน ปาเลสไตน์ และวาติกันชาติ โดยประเทศไทยเป็น
สมาชิกของสหประชาชาติ ลำดับที่ 55

ในส่วนของกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ จำแนกเป็นกลไกที่มีพื้นฐานมาจากสนธิสัญญา
(Treaty-based) โดยครอบคลุมตราสารระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งสิ้น 9 ฉบับ โดยประเทศไทย
เป็นภาคีแล้ว 7 ฉบับ ประกอบด้วย กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการ
เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (CERD) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือก
ปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) และอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน
(CAT) ตราสารที่ประเทศไทยลงนาม (Sign) แล้ว 1 ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาต่อต้านการบังคับให้สูญหาย (CED)⁴ และ
อยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ฉบับ อนุสัญญาด้านแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตาม (CMRW)
และกลไกที่มีพื้นฐานมาจากกฎบัตรสหประชาชาติ (Charter-based) ซึ่งจะอยู่ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่ง
สหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) โดยมี 3 กลไกหลัก คือ การทบทวนรายงานประเทศตามกลไก
การทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) กลไกพิเศษ (Special Procedures)
(อาทิ ผู้เสนอรายงานพิเศษ คณะทำงาน และผู้แทนเลขาธิการ) และกลไกข้อร้องเรียน (Complaint Procedure)
(หรือกระบวนการตามข้อมติ 1503)

สำหรับภาระผูกพันที่รัฐภาคีมีต่อสนธิสัญญา (Treaty-based) จำแนกเป็น (1) การประกันให้เกิดสิทธิตาม
สนธิสัญญา (2) การปฏิบัติให้เกิดสิทธิตามสนธิสัญญาด้วยความก้าวหน้า (3) การเผยแพร่สนธิสัญญาอย่าง
กว้างขวาง และ (4) การจัดทำรายงานประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์การปฏิบัติตามสนธิสัญญา รวมทั้งปัญหา
อุปสรรค ในการดำเนินการตามสนธิสัญญา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการประจำสนธิสัญญา

ทั้งนี้ การดำเนินการตามสนธิสัญญาทุกฉบับ จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทั้ง 4 ประการ โดยการ
การจัดทำรายงานประเทศ จะต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นการนำเสนอรายงานสถานการณ์
สถานการณ์การปฏิบัติตามสนธิสัญญาทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ
และแผนการดำเนินงานในอนาคต กรอบระยะเวลาในการจัดส่งรายงานตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิ

⁴ กระทรวงยุติธรรมได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้สัตยาบันแล้ว เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2559

มนุษยชน จำนวนเนื้อหาที่กำหนด (จำนวนคำในภาษาอังกฤษ) รวมถึงหน่วยงานในประเทศไทยที่ทำหน้าที่ติดตาม และประสานการจัดทำรายงานนำเสนอเป็นภาพรวมได้ดังนี้

สนธิสัญญา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กำหนดส่งรายงาน	
		ฉบับที่ 1	ฉบับต่อไป
ICCPR	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 5 ปี
ICESCR	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 5 ปี
CERD	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 2 ปี
CRC	กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน 2 ปี	ทุกๆ 5 ปี
CEDAW	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 4 ปี
CRPD	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน 2 ปี	ทุกๆ 4 ปี
CAT	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 4 ปี
CED	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	ภายใน 2 ปี	มิได้กำหนด
CMRW	กระทรวงแรงงาน	ภายใน 1 ปี	ทุกๆ 5 ปี
หมายเหตุ: เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณของประเทศต่างๆ และองค์การสหประชาชาติในการจัดการแปลภาษา ทำให้ ณ ปัจจุบันมีการกำหนดเนื้อหาของรายงานแต่ละส่วนเป็น รายงานฉบับเริ่มต้น (Initial Report) มีความยาวไม่เกิน 31,800 คำ รายงานตามช่วงเวลา (Periodic Report) มีความยาวไม่เกิน 21,200 คำ และรายงานข้อมูลหลัก (Common Core Document) มีความยาวไม่เกิน 42,400 คำ			

ซึ่งในส่วนของรายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน มีประเด็นที่ควรระบุ คือ (1) พัฒนาการการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากรอบที่ผ่านมา (2) พัฒนาการที่เกิดขึ้นใหม่ และ (3) ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของนานาชาติ ซึ่ง ณ ปัจจุบันในข้อกังวลของนานาชาติเกี่ยวกับสิทธิเด็กในประเทศไทย ได้แก่ การเพิ่มอายุขั้นต่ำในความรับผิดชอบทางอาญาจากเดิม 10 ปี และ 12 ปี การใช้ทหารเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การใช้แรงงานและการค้ามนุษย์เด็ก การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบทางเพศจากเด็ก (อาทิ การค้าบริการ) และการล่วงละเมิดเด็กที่เป็นกลุ่มหลากหลายทางเพศในสถาบันการศึกษา

**นางสาวเจนจิรา บุญสมบัติ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กองส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)** นำเสนอประสบการณ์การทำรายงานสิทธิ
คนพิการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยสรุปดังนี้

“อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities :
CRPD) เป็นอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ให้หลักประกันในสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ต่อคนพิการอย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป และเป็นสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติฉบับ
แรกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 (จาก
จำนวนรัฐภาคีทั่วโลก 162 ประเทศที่ให้สัตยาบันกับอนุสัญญาดังกล่าว) โดยหลังจากที่ประเทศไทยให้สัตยาบันกับ
อนุสัญญาดังกล่าวแล้ว จะมีหน้าที่ต้องจัดทำมาตรฐาน กฎหมาย นโยบาย หรือการปฏิบัติใดๆ ที่ส่งเสริมและ
คุ้มครองสิทธิของคนพิการ

CRPD เป็นตราสารที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อคนพิการทั่วโลก ซึ่งมีอยู่ประมาณ 650 ล้านคน
เนื่องจากเป็นตราสารที่เสริมตราสารฉบับอื่นๆ ที่มีอยู่ให้มีความชัดเจน ตลอดจนช่วยลดข้อจำกัด และสร้างกรอบ
การปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงมิติที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้แท้จริง โดย CRPD มีสาระหลักซึ่ง
นำมาใช้เป็นแนวทาง หรือเครื่องมือขับเคลื่อนให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ
คนพิการ ซึ่งเน้นไปที่การขจัดอุปสรรคจากภายนอกซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญ และการแก้ไขความเสียหายเปรียบทางสังคม
ของคนพิการ ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และขัดขวางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นอย่างดี

CRPD ประกอบด้วยหลักการ 2 ประการสำคัญ คือ การพัฒนาสังคม (Social
Development) เป็นการกำหนดมาตรการที่มุ่งพัฒนาบริการในด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์
ต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของคนพิการ ซึ่งรวมถึง
การจัดการเลือกปฏิบัติและการสร้างหลักประกันความเสมอภาคในทุกมิติ (Non-Discrimination and
Equality)

นอกจากนี้ CRPD ยังมีคุณลักษณะเฉพาะ ที่โดดเด่นและเสริมตราสารฉบับอื่นๆ ที่มีอยู่ คือ
หลักการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ(Accessibility)
ซึ่งมีเนื้อหาหลักประกอบด้วย (1) การปรับสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ อาคารสถานที่ รวมถึงการคมนาคมขนส่ง
สารสนเทศและการสื่อสาร และบริการต่างๆ ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกับคน
ทั่วไป โดยการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) ต่อคนทุกกลุ่ม เช่น การออกแบบและ
ก่อสร้างห้องสุขาให้คนทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการที่ใช้เก้าอี้เข็นสามารถใช้ได้อย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป การออกแบบ
บริการข้อมูลผ่านเว็บไซต์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใดๆ ให้คนทุกคนรวมถึงคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
เป็นต้น (2) การจัดให้มีเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) สำหรับคนพิการแต่ละประเภท
เช่น เครื่องช่วยฟังสำหรับคนหูหนวก โปรแกรมอ่านจอภาพคอมพิวเตอร์สำหรับคนตาบอด หรือป้ายบอกทางซึ่งใช้

ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ เป็นต้น และ (3) การให้ความช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผล (Reasonable Accommodation) เพื่อลดการเสียเปรียบทางสังคมของคนพิการแต่ละประเภท เช่น การจัดบริการล่ามภาษามือให้แก่คนหูหนวก การให้มีผู้ช่วยคนพิการสำหรับคนพิการที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อันไม่อาจตอบสนองได้โดยวิธีการทั่วไป รวมถึงความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

ในส่วนของการจัดเตรียมรายงาน CRPD ของประเทศไทย มีภาพรวมการเตรียมการ และการนำเสนอ ดังนี้

วันที่ 28 กรกฎาคม 2551	ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่อ CRPD
วันที่ 3 ธันวาคม 2555	ประเทศไทยส่งรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้ CRPD ฉบับแรก (2551-2553)
วันที่ 24 พฤศจิกายน 2558	ประเทศไทยส่งประเด็นเฉพาะ (List of Issues) เกี่ยวกับรายงานการดำเนินงานภายใต้ CRPD
วันที่ 30-31 มีนาคม 2559	ประเทศไทยนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานตาม CRPD ต่อคณะกรรมการ CRPD ณ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน (OHCHR) นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส
วันที่ 18 เมษายน 2559	คณะกรรมการ CRPD ส่งข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) แก่ประเทศไทย

ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญใน CRPD จะครอบคลุม 9 ส่วนหลักๆ คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การทำงานและการจ้างงาน เป้าประสงค์การพัฒนาอย่างยั่งยืน อิสรภาพและความมั่นคงของบุคคล ข้อมูล กรอบการติดตาม การศึกษา มิติเรื่องเพศ และการปฏิบัติและความท้าทาย

ในการติดตามการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่ให้สัตยาบันต่อ CRPD จะมีคณะกรรมการประจำอนุสัญญา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสิทธิคนพิการจากสาขาวิชาชีพต่างๆ จำนวน 18 คน ทำหน้าที่พิจารณาเนื้อหาจากรายงานผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล และประชุมร่วมกับคณะผู้แทนของรัฐบาลตามวาระที่กำหนดอย่างเป็นทางการในการนำเสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยการประชุมจะรับฟังรายงาน และข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรคนพิการ องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ มีความเป็นอิสระ มิได้ขึ้นตรง หรืออยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลที่กรรมการถือสัญชาติหรือเกี่ยวข้องแต่อย่างใด โดยการประชุมเพื่อพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลตาม CRPD จะจัดขึ้น ณ ห้องประชุมสำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) อาคาร Palais Wilson ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่หนึ่ง (15.00-18.00 น.) และช่วงที่สอง (10.00-13.00 น.) ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานของประเทศไทยครั้งแรก (Initial Report) ตาม CRPD ขึ้นระหว่างวันที่ 30-31 มีนาคม 2559 และได้นำเสนอผลการพิจารณารายงานดังกล่าวในลักษณะ ข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2559 มีเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

มาตรการเชิงบวกที่ดำเนินการและได้รับการชื่นชม	
<p>(1) อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และพิธีสารเลือกรับ พ.ศ. 2556</p> <p>(2) ประกาศเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์ของกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2559</p> <p>(3) พระราชบัญญัติการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556</p> <p>(4) แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2555-2559</p> <p>(5) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรีพิการ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2556-2559</p> <p>(6) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)</p> <p>(7) การถอนข้อสงวน</p>	
ข้อกังวล และข้อเสนอแนะ	
ข้อกังวล	ข้อเสนอแนะ
<p>ประเด็นสตรีพิการ (ข้อบทที่ 6): ยังขาดกฎหมาย นโยบาย หรือแผนงานด้านการปกป้องสตรีและเยาวชนหญิงพิการจากการเลือกปฏิบัติทั้งข้อและข้อ และ การใช้ความรุนแรง เช่น โอกาสที่มีจำกัดของสตรีพิการที่ อาจจะมีผลเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการตัดสินใจ การที่ ไม่มีนโยบายที่เป็นการประกันการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ ความก้าวหน้า และการส่งเสริมสตรีและเยาวชนหญิงพิการ</p>	<p>*รับนโยบายเพื่อรับประกันการป้องกันการเลือกปฏิบัติ และความเป็นอยู่ที่มีสุขบนสิทธิของสตรีและเยาวชนหญิง พิการอย่างเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่อยู่ตาม พื้นที่ชนบท และเป็นชนกลุ่มน้อย</p> <p>*ประกันว่าสตรี และเยาวชนหญิงพิการมีส่วนร่วมอย่างมี ประสิทธิภาพในกระบวนการตัดสินใจทุกระดับใน สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประชุมสตรีในประเทศไทย (Thai Women’s Assembly)</p> <p>*การผลักดันให้ประเด็นสตรี และเยาวชนหญิงพิการเข้าสู่ กระแสหลักในฐานะกฎหมายความเสมอภาคหญิงชาย ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงาน</p> <p>*การปรึกษาหารือกับตัวแทนจากองค์กรสตรีพิการ นำ ยุทธศาสตร์ไปดำเนินการเพื่อสนับสนุนการพัฒนา ความก้าวหน้า และการส่งเสริมสตรีและเยาวชนหญิง พิการอย่างเต็มรูปแบบ</p>
<p>ประเด็นเด็กพิการ (ข้อบทที่ 7): การเลือกปฏิบัติและ การทำลายชื่อเสียงของเด็กพิการ ที่มีผลมาจากความไม่ สมัคใจของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กพิการที่ จะจดทะเบียนคนพิการ ณ กรมส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น การที่เด็กพิการถูกรวบครว ทอดทิ้ง และจำนวนของเด็กพิการที่อาศัยในสถาบันต่างๆ คณะกรรมการยังมีความกังวลอีกว่า เด็กพิการ ครอบครัว</p>	<p>*รับเอายุทธศาสตร์การขจัดภาพพจน์ด้านลบต่อเด็กพิการ และการต่อต้านการทอดทิ้งเด็กพิการ</p> <p>*พัฒนาบริการโดยชุมชน และการช่วยเหลือเกี่ยวกับการ จัดตั้งสถาบัน</p> <p>*สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิของเด็กพิการ การสร้าง ความเข้มแข็งเรื่องการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับ อายุ และความพิการ</p>

<p>และผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานให้/ร่วมกับเด็กพิการ จะไม่ตระหนักถึงสิทธิของเด็กพิการ การขาดการทำงานร่วมกันระหว่างการปกป้องและการส่งเสริม การขาดการอบรมผู้เชี่ยวชาญในสาขา และขาดตัวเลข และข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ด้านสถานการณ์เด็กพิการ</p>	
<p><u>ประเด็นเสรีภาพจากการถูกแสวงประโยชน์ การใช้ความรุนแรง และการล่วงละเมิด (ข้อบทที่ 16):</u></p> <p>*คนพิการที่อยู่ในความยากจนมักจะอยู่ในความเสี่ยงของการถูกแสวงหาผลประโยชน์และถูกทรมาณ</p> <p>*ความรุนแรง และการถูกทรมาณมักเกิดกับเด็กหญิง และสตรีพิการ</p>	<p>*ขาดนโยบายการป้องกันความรุนแรง ถูกทรมาณ และการถูกแสวงหาผลประโยชน์ด้านคนพิการ</p> <p>*พัฒนาศาสตร์สำหรับการป้องกันคนพิการจากความรุนแรง ถูกทรมาณ และการถูกแสวงหาผลประโยชน์ โดยเฉพาะเด็กหญิง และสตรีพิการ</p> <p>*มาตรการการป้องกันคนพิการจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยการเป็นขอทาน และการค้ามนุษย์</p>
<p><u>ประเด็นการคุ้มครองบูรณภาพของบุคคล (ข้อบทที่ 17):</u> คนพิการประกอบด้วย สตรีพิการ เด็กหญิงพิการ เด็กชายพิการ ยังคงได้รับการรักษาทางการแพทย์โดยไม่ได้ได้รับความสมัครใจ อาทิ การถูกบังคับทำหมันและการทำแท้ง</p>	<p>*มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันคนพิการประกอบด้วย สตรีพิการ เด็กหญิงพิการ เด็กชายพิการ จากการถูกรักษาทางการแพทย์โดยไม่ได้ได้รับความสมัครใจ อาทิ การถูกบังคับทำหมัน และทำแท้ง</p> <p>*การสร้างความมั่นใจด้านสิทธิในเรื่องความอิสระ ความสำคัญ และการยินยอมจากการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการรักษาที่ได้รับการสนับสนุนระบบการตัดสินใจ</p>
<p><u>ประเด็นการคุ้มครองบูรณภาพของบุคคล (ข้อบทที่ 18):</u></p> <p>*ระเบียบมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำกัดการจดทะเบียนคนพิการ ที่เป็นเพียงสัญชาติไทยเท่านั้น</p>	<p>*เด็กพิการและผู้ใหญ่พิการไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ เนื่องจากการถูกตีตราอย่างคนพิการ</p> <p>*แก้ไขระเบียบมาตรา 19 ของพระราชบัญญัติการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำกัดการจดทะเบียนคนพิการ</p> <p>*ขั้นตอนในการเตรียมข้อมูล และการสร้างความตระหนักในการลงทะเบียนที่นำมาซึ่งการเข้าถึงบริการต่างๆ</p>
<p><u>ประเด็นการใช้ชีวิตได้โดยอิสระ และการเป็นส่วนหนึ่งในชุมชน (ข้อบทที่ 19):</u></p> <p>*เด็กหญิง และเด็กชายที่พักอาศัยในสถาบัน โรงพยาบาล บ้านกึ่งวิถี ศูนย์ฟื้นฟู และการบริการโดยชุมชนสำหรับการใช้ชีวิตอย่างอิสระที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>*กิจกรรมต่างๆ ด้านสิทธิการใช้ชีวิตอย่างอิสระยังคงถูกแยกออก และมีความท้าทายจากความยั่งยืน</p> <p>*กรอบเวลาสำหรับการลดการพึ่งพิงการบริการของรัฐสำหรับคนพิการ</p> <p>*การสนับสนุนในชุมชนเพื่อทำให้มั่นใจว่า คนพิการสามารถมีทางเลือกและควบคุมเกี่ยวกับพวกเขาอาศัยอยู่ที่ไหน และกับใคร</p>

	*ดำเนินการ และเสริมสร้างกิจกรรมต่างๆ สำหรับการใช้ชีวิตอย่างอิสระ เพื่อให้มั่นใจในความยั่งยืนในระยะยาวของคนพิการ
ประเด็นการเคารพในการสร้างครอบครัวและสถาบันครอบครัว (ข้อบทที่ 23): ผู้ปกครองของเด็กพิการยังพบกับอุปสรรคในการเข้าถึงการสนับสนุนเฉพาะอย่างบิดามารดา และการป้องกันการทอดทิ้งเด็กพิการ	การเพิ่มเติมข้อมูล การบริการ การสนับสนุนด้านเด็กพิการ และครอบครัวของพวกเขาที่เข้าใจง่าย
ประเด็นการศึกษา (ข้อบทที่ 24): *สิทธิการเรียนรู้ยังมีอยู่จำกัด และคนพิการจำนวนมากยังคงเข้าไม่ถึง *โรงเรียนบางแห่งยังคงปฏิเสธการรับนักเรียนพิการ *เจ้าหน้าที่และการจัดตั้งทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและชนบทยังถูกจำกัดในศักยภาพ ทักษะ และทรัพยากร	*มาตรการทางกฎหมาย และอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้มั่นใจในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะเด็กพิการ ในโรงเรียนทั่วไปในชุมชนของพวกเขา *การจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม มาตรการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการสนับสนุนแต่ละบุคคลสำหรับนักเรียนพิการ *การทำให้มั่นใจในการบังคับการฝึกอบรมก่อน และระหว่างการให้บริการสำหรับครู และเจ้าหน้าที่ด้านการเรียนรู้ *การทำให้แน่ใจเรื่องการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันในการศึกษาทุกระดับ และการฝึกอาชีพ *การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษามีความตระหนัก และปลอดภัยสำหรับคนพิการ

ทั้งนี้ มีบทเรียนในการเข้าร่วมการนำเสนอรายงานครั้งนี้ คือ (1) การนำเสนอเนื้อหาในรายงานควรนำเสนอทั้งประเด็นด้านบวก และลบ โดยที่ผ่านมาประเทศไทยมีความพร้อม หรือการจัดทำกฎหมาย หรือนโยบายต่างๆ มากพอสมควร แต่ยังคงขาดการบังคับใช้ และบูรณาการ หรือพัฒนากฎหมาย นโยบายต่างๆ ให้สอดคล้องกัน (2) การเตรียมการต่างๆ จะต้องพิจารณาแง่มุมองค์ประกอบความอ่อนไหวทั้งต่อประเด็นหลักที่นำเสนอ การใช้ภาษา หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป และ (3) การทำงานข้อมูลด้านสิทธิคนพิการยังขาดระบบที่ชัดเจน

นายพงษ์นรินทร์ นนท์กล้า รองประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ฝ่ายวิชาการ ผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงาน CRC ฉบับเด็กและเยาวชน⁵ นำเสนอเนื้อหาประสบการณ์การทำรายงานสิทธิเด็ก โดยสรุปดังนี้

“สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และมีนายกรัฐมนตรีนั่งตำแหน่งประธานคณะกรรมการ ทั้งนี้ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยมีสมาชิกสภาฯ จาก 77 จังหวัด (จังหวัดละ 1 คน) และจากประเด็นต่างๆ 6 ด้าน จำนวน 38 คน

กระบวนการจัดตั้งกลไกประสานงานเด็กและเยาวชน มีกลไกระดับชาติ และจังหวัด ทำหน้าที่พิจารณา ให้ความเห็น และข้อเสนอต่อโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน การทำงานที่ผ่านมา ยังพบว่า หลายหน่วยงานยังมองข้ามความสำคัญ หรือการมีส่วนร่วมของสภาฯ การทำงานทั้งเรื่องการจัดทำข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ และการพิจารณากิจกรรมของสภาฯ

ในส่วนของการจัดทำรายงานตาม CRC ฉบับเด็ก มีระบบการรับคำปรึกษาจากกลุ่มพี่เลี้ยง และมีการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยแบ่งกลุ่มเพื่อระดมสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องใน 4 ประเด็น คือ ชาติพันธุ์ (ภาคเหนือ) แรงงานข้ามชาติ (ภาคกลาง) เด็กใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเด็กในครอบครัวรายได้น้อย (ภาคกลาง) ทั้งนี้หลังจากที่ได้รอบประเด็นแล้ว ก็จะมี (1) การประชุมทีมวางแผน และอบรมแกนนำ โดยเน้นที่กลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ (2) การอบรมเพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงาน (3) การพัฒนาเครื่องมือการทำงาน (4) การเก็บข้อมูลในพื้นที่ (5) การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน (6) การจัดทำรายงานสิทธิเด็กฉบับเด็ก และ (7) การนำเสนอรายงานสิทธิเด็กฉบับเด็ก

ทั้งนี้ การจัดทำรายงานสิทธิเด็กฉบับเด็ก ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) เน้นการสร้างพื้นที่รับฟังความคิดเห็นโดยตรงจากเด็ก วิธีการจัดทำรายงานพยายามสร้างระบบที่ได้กลุ่มเด็กที่อยู่ในสถานการณ์ยากลำบากตามระเบียบวิธีการที่กำหนด ซึ่ง UNICEF ทำความร่วมมือกับองค์กรพี่เลี้ยง (มูลนิธิรักษ์ไทย ในฐานะกระบวนการ และนิตยสารอะเดย์ในฐานะผู้ให้คำแนะนำรูปแบบการนำเสนอ) ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถนำเสนอ เผยแพร่เนื้อหาของรายงานฉบับดังกล่าวต่อคณะกรรมการ รัฐบาล และสาธารณชนวงกว้าง”

⁵ ในการประชุมครั้งนี้มีผู้แทนเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย (1) นายพงษ์นรินทร์ (ตุ๋) นนท์กล้า รองประธานสภาฯ ฝ่ายวิชาการ (ผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงาน CRC ฉบับเด็กและเยาวชน) (2) นายสุชสันต์ (แบงค์) จันทน์แจ่ม รองประธานสภาฯ ฝ่ายบริหาร (3) นายพัชระ (พีช) ประชุมสี ผู้บริหารสภาฯ และ (4) นายชนพล (มิน) แสงชา ผู้บริหารสภาฯ/ประธานสภาฯ นครพนม

ช่วงที่ 3 การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่มีประสิทธิภาพ และประเด็นท้าทาย ตลอดจนระยะเวลา 24 ปี

ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตราภรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ นำกระบวนการแลกเปลี่ยน และนำเสนอประเด็น “การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่มีประสิทธิภาพ และประเด็นท้าทาย ตลอดจนระยะเวลา 24 ปี” โดยสรุป คือ

“ขอสร้างความเข้าใจว่า กรณีของเด็กจะบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปีเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งที่ต้องการให้การหารือวันนี้มีมูลค่าเพิ่ม คือ การทำความเข้าใจรายละเอียดเนื้อหาของ (1) ข้อบทใน CRC และพิธีสารเลือกรับของ CRC ทั้ง 3 ฉบับ (2) ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ CRC (3) ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ CRC ต่อรายงานผลการดำเนินงานพิธีสารเลือกรับ และ (4) การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ CRC

ความหมายของ “อนุสัญญา (Convention)” ถือเป็นสัญญา(ขนาดใหญ่) หรือมีความสำคัญ (เป็นอย่างมาก) เนื่องจากเป็นสัญญาที่ทำร่วมกันหลายฝ่าย (Multi-lateral) ในขณะที่ “พิธีสารเลือกรับ (Optional Protocol)” ถือเป็นบทบัญญัติเสริมเพิ่มเติมจากข้อบทในอนุสัญญา โดยในส่วนของ CRC ถือเป็นอนุสัญญาที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกล้วนให้สัตยาบัน (Universal Ratification) ยกเว้นสหรัฐอเมริกา โดยให้การคุ้มครองกับเด็กในความหมายของบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยไม่ต้องคำนึงถึงสถานภาพการสมรส หรืออื่นใด ซึ่งรัฐจะต้องดูแลอย่างน้อย 4 ด้าน คือ (1) การอยู่รอดปลอดภัยของเด็ก (Survival) (2) การพัฒนาเด็ก (Development) (3) การคุ้มครองปกป้องเด็ก (Protection) และ (4) การเคารพการมีส่วนร่วมของเด็ก (Participation) โดยต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทุกด้าน คือ การไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก (Best Interests of the Child) สิทธิในชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนา (Right to life, survival, development) และการเคารพความคิดเห็นของเด็ก (Respect for Child’s Views) ซึ่งจะมีเนื้อหาอยู่ในข้อบทต่างๆ ทั้ง 54 ข้อ

ทั้งนี้ สถานการณ์ความรุนแรงที่พบในกลุ่มเด็กทั่วโลก มีทั้งการขาดแคลนอาหารที่ทำให้มีชีวิตอยู่รอด จนเป็นเหตุให้หิวอดอยาก และเสียชีวิต ตลอดจนการเผชิญการเอารัดเอาเปรียบ ในขณะที่ CRC ก็เป็นช่องทางในการนำเสนอและสร้างการเปลี่ยนแปลง (Introduction of Change) การเชื่อมร้อยสร้างความร่วมมือ (Bridge for Partnerships) การสะท้อน/ทบทวนตนเอง (Mirror for Self-Reflection) การสร้างโอกาส/พื้นที่ปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างหลากหลาย (Window for Multifaceted Actions) และการเปิดช่องทางในการสร้างพันธะ หรือการทำงานอย่างจริงจัง (Gateway to Commitments)

การดำเนินการของ CRC ตลอดระยะเวลา 24 ปี พบว่ายังมีข้ออ่อนหลายเรื่องทั่วโลก ทั้งเรื่องการปฏิบัติที่ไม่จริงจัง การทุจริต การตั้งข้อสงวน สงครามความรุนแรง การแต่งงานวัยเยาว์ สิ่งแวดล้อมที่กระทบกับเด็ก การใช้เทคโนโลยีที่กระทำละเมิดต่อสิทธิเด็ก ในขณะที่ประเทศไทยก็จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานหลาย

ฉบับที่ผ่านมา มีข้อเสนอแนะต่างๆ จากคณะกรรมการ CRC ประเทศไทยเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับของ CRC ทั้ง 3 ฉบับ ในขณะที่มีโครงสร้าง/สถานการณ์ที่เป็นข้อท้าทายต่างๆ ทั้งเรื่องการเมืองการปกครอง

ในส่วนของทิศทาง หรือแนวทางในการจัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติงานในประเทศ ณ ปัจจุบัน ใช้กรอบการทำงาน/วิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1	<p>มาตรการโดยทั่วไปที่มีการดำเนินการไปแล้ว (หรือยังไม่ได้ทำ) อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก และพระราชบัญญัติส่งเสริมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 กลไกการขจัดความยากจน และแผนแห่งชาติเพื่อการพัฒนา การปฏิบัติงาน หรือการเข้าถึงกลไกการจัดการเรื่องร้องเรียน หรือการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ในที่นี้ คือ กสม.) ทั้งนี้ประเทศไทยยังตั้งข้อสงวนสำหรับข้อบทที่ 22 (เด็กผู้ลี้ภัย หรือแสวงหาที่พักพิงทางกฎหมาย)</p> <p>นอกจากนั้นยังมีความต้องการขอรับทราบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ จำนวนงบประมาณที่สนับสนุนให้กับครอบครัวผู้ยากไร้ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่แต่งงาน การจัดตั้งกลไก/คณะกรรมการคุ้มครองเด็กในระดับโรงเรียน</p>
ส่วนที่ 2	<p>นิยามความหมายของเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี ในหลักของ CRC) โดยประเทศไทยยังคงมีข้อโต้แย้งเรื่องดังกล่าว และเลือกที่จะกำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับความรับผิดชอบในคดีอาญา (ใน General Comment กำหนดไว้ที่ 12 ปี) อายุขั้นต่ำสำหรับการพิจารณาให้ความคุ้มครองบุคคลที่สมรสแม้ว่าอายุจะต่ำกว่า 18 ปี (ใน General Comment ที่เกี่ยวกับ CEDAW)</p>
ส่วนที่ 3	<p>หลักการทั่วไป: การไม่เลือกปฏิบัติ การใช้ผลประโยชน์ที่สูงสุดของเด็ก (อาทิ กรณีคาเมน) การมีส่วนร่วม</p>
ส่วนที่ 4	<p>สิทธิพลเมืองและเสรีภาพ: การจดทะเบียนการเกิด การถือครองสัญชาติ การลงโทษ/ทูปตี สิทธิในการแสดงออก สิทธิในการมีชีวิตส่วนตัว</p>
ส่วนที่ 5	<p>สิ่งแวดล้อมของครอบครัว: การใช้มาตรการเสริมในการดูแลเด็ก (Alternative Care) การติดตาม (Monitoring)</p>
ส่วนที่ 6	<p>สุขภาพขั้นพื้นฐาน การสาธารณสุข ภาวะความพิการ และสวัสดิการ: ภาวะทุพโภชนาการ การเสียชีวิตหลังคลอด (Mortality) การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การติดเชื้อ HIV/AIDS การคุ้มครองทางสังคม สุขอนามัยเจริญพันธุ์ของเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น</p>

ส่วนที่ 7	การศึกษา การพักผ่อน และการพัฒนา
ส่วนที่ 8	มาตรการคุ้มครองพิเศษในกรณีของเด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบากต่างๆ
ส่วนที่ 9	พัฒนาการ หรือการดำเนินการหลังจากปี 2558 ในส่วนที่เป็นการพัฒนาแบบใหม่ (ความชัดเจนเรื่องการค้าเด็ก ซึ่งมีมติการเอารัดเอาเปรียบ การกดขี่ หรืออื่นๆ และต่างจากการขายเด็ก) การอบรม/ฝึกการใช้อาวุธสำหรับบุคคลที่เป็นเด็ก

นอกจากนั้น ยังมีหลักเกณฑ์ที่เป็นแนวทางใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้เพิ่มเติมทั้ง (ก) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG) ซึ่งครอบคลุมเป้าหมาย 17 เป้าสำคัญ และสัมฤทธิ์ผลที่ต้องการให้บรรลุในปี 2573 จำนวน 169 ผลสัมฤทธิ์ โดยสะท้อนสิ่งที่คาดหวังให้เกิดในระยะเวลาระหว่างปี 2559-2573 ทั้งเรื่องการจัดการอาหาร การเสียชีวิตของเด็กทารก การจบการศึกษาของเด็ก และเยาวชนชาย/หญิงในระดับมัธยมศึกษา รวมถึงการเสนอแนวทางในการพัฒนาทักษะอาชีพ การมีงานทำ การขจัด การเลือกปฏิบัติต่อสตรี และเด็กผู้หญิง รวมถึงความรุนแรงทั้งหมด การกระทำที่เป็นอันตราย (Harmful Practices) การขจัดแรงงานทาส และแรงงานเด็กทั้งหมด รวมถึงการค้าเด็ก (ข) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Global Warming) (ค) การรับมือภัยพิบัติต่าง (Disaster Management) (ง) ประเด็นที่เชื่อมโยงข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ/กลไกสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ทั้งอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ข้อคิดเห็นร่วมทั่วไปที่ 18 ด้านการปฏิบัติที่เป็นอันตราย (Joint General Comment (18) on Harmful Practices) อาทิ การขลิบอวัยวะเพศหญิง (Female Genital Mutilation) และการใช้มาตรการทางเลือกในการดำเนินการทางวินัย (Alternative discipline) (จ) การสร้างความรับผิดชอบ ทั้งการไม่ปล่อยให้คนผิดลอยนวล ศาลอาญาระหว่างประเทศ รวมถึงกระบวนการไต่สวนของเขมรแดง และ (ฉ) การปฏิบัติตามมาตรฐานหลักต่างๆ อาทิ กฎหมายที่ดูแลเด็ก (การออก หรือปฏิรูป) นโยบาย โครงการ/กิจกรรม การปฏิบัติ การบังคับใช้กลไก (รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ กสม.) ทรัพยากร (งบประมาณที่สนับสนุนดูแลค่าครองชีพ) และข้อมูลตลอดจนการติดตาม การศึกษา/สร้างศักยภาพ การเยียวยา การมีส่วนร่วมในการปฏิรูป การเสริมสร้างเครือข่าย และการขับเคลื่อน ตลอดจนการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้อง”

ช่วงที่ 4 การพิจารณาเนื้อหาผลการดำเนินงานตาม CRC เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตาม CRC ฉบับที่ 3-4 (ปี 2555-2558)

การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพิจารณาเนื้อหาผลการดำเนินงานตาม CRC ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่	บทที่	หน่วยงาน	วิทยากร
หนึ่ง	บทที่ 1 มาตรการทั่วไปในทางปฏิบัติ ข้อ 4 42 44 (6)	สำนักงาน กสม. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมการปกครอง	ประธาน: นางสิน้อย เกษมสันต์ ณ อยู่ธาดา ฝ่ายเลขานุการ: นางสาวชาญธาดา ประภาสสถิต
	บทที่ 3 หลักการทั่วไป ข้อ 2 3 6 และ 12	กระทรวงสาธารณสุข กสทช.	
	บทที่ 4 สิทธิพลเมืองและเสรีภาพ ข้อ 7 8 และ 13-17	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งประเทศไทย กองทุนศาสตร์และแผนงาน กองส่งเสริมการพัฒนาเด็ก และเยาวชน กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
สอง	บทที่ 5 ความรุนแรงต่อเด็ก ข้อ 19 24 (3) 28 (2) 34 37 (ก) และ 39	กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ประธาน: นางระรินทิพย์ ศีโรรัตน์ ฝ่ายเลขานุการ: นางเอียรทอง ประสานพานิช
	บทที่ 6 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว และการเลี้ยงดูทดแทน ข้อ ๕ ๙-๑๑ ๑๘(๑-๒) ๒๐ ๒๕ และ ๒๗ (๔)	สำนักงานคณะกรรมการอชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	
	บทที่ ๘ การศึกษา นันทนาการ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม ข้อ ๒๘-๓๓	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย คณะทำงานด้านเด็ก องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งประเทศไทย กองสวัสดิการเด็กและครอบครัว กองส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
สาม	บทที่ ๗ ความพิการ สุขภาพ และสวัสดิการพื้นฐาน ข้อ ๖ ๑๘ (๓) ๒๓ ๒๔ ๒๖ ๒๗ (๑-๓)	กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักงานประกันสังคม คณะทำงานด้านเด็ก	ประธาน: ผู้แทนกระทรวงการสาธารณสุข ฝ่ายเลขานุการ: นางสาวศิรินภา ช่วยตรีภตรง

		องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ กองทุนคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
๓๖	บทที่ ๙ มาตรการปกป้อง คุ้มครองพิเศษ ข้อ ๒๒ ๓๐ ๓๒ ๓๓ ๓๕ ๓๖ ๓๗ (ข)-(ง) และ ๓๘-๔๐ บทที่ ๒ นิยามศัพท์คำว่า “เด็ก” ข้อ ๑	กองต่อต้านการค้ามนุษย์ สป.พม. กระทรวงกลาโหม กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงแรงงาน สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ กอ.รมน. ภาค ๔ ส่วนหน้า ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้ กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน คณะทำงานด้านเด็ก เครือข่ายสิทธิเด็กแห่งประเทศไทย องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ กองทุนคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มกฎหมาย	ประธาน: นายสรรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ ฝ่ายเลขานุการ: นางสาว ชโลธร สายทัด

โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาที่นำเสนอในวันที่ 30 เมษายน 2559 พร้อมข้อเสนอแนะ ดูได้จาก เอกสารภาคผนวก 1

ในตอนท้าย **ดร.มานิตย มณีธรรม รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน** กล่าวปิดการประชุม เชิงปฏิบัติการ โดยสรุปว่า

“ในนามของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ (พม.) ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานในคณะทำงานฯ ทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลามาเข้า ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ ๕ – ๖ ในครั้งนี้ โดย พม. ในฐานะกระทรวงหลักรับผิดชอบการดำเนินงานตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชน ๓ ฉบับ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ คนพิการ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้มีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามพันธกรณี ของอนุสัญญาทั้ง ๓ ฉบับ ด้วยมาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางการบริหาร มาตรการการศึกษา และมาตรการ ทางสังคม ซึ่งดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในระดับชาติ จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงการ

สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคด้วย ล่าสุด พม. ได้ปรับปรุงโครงสร้างภายใน เพื่อให้การบริหารราชการสามารถตอบสนองต่อการให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการจัดตั้งส่วนราชการ ๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) สำนักงานรัฐมนตรี ๒) สำนักงานปลัดกระทรวง ๓) กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๔) กรมกิจการผู้สูงอายุ ๕) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๖) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และ ๗) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การจัดตั้งกรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นการรวมงานด้านนโยบาย ด้านวิชาการ และด้านการปฏิบัติของงานเด็กและเยาวชนจากสำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มาไว้เป็นส่วนราชการเดียวกัน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนจากส่วนกลางไปถึงท้องถิ่นได้อย่างเป็นเอกภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินและการรายงานความก้าวหน้าสถานการณ์สิทธิเด็กของประเทศไทยตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมทั้งการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ

จากการพิจารณาข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติต่อรายงานฉบับที่ผ่านมา เห็นว่า มีการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะแล้วในบางประเด็น ในขณะที่หลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการคุ้มครองเด็กที่ต้องการการปกป้องคุ้มครองเป็นพิเศษ อาจต้องหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน ตัวอย่างเช่น เด็กลี้ภัยและเด็กผู้แสวงหาแหล่งพักพิงเด็กในสถานการณ์โยกย้ายถิ่นฐาน การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายและพยานเด็ก รวมถึงเด็กใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นที่ขอให้คณะทำงานฯ ช่วยพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ นอกจากจะนำเสนอความก้าวหน้าของประเทศในการดำเนินงานตามอนุสัญญาอย่างตรงไปตรงมาแล้ว เรายังมีเวลาอีก ๑ ปี ก่อนที่จะนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ขอความร่วมมือคณะทำงานพิจารณาประเด็นปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อท้าทายที่ไทยยังคงประสบในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็ก และอาจให้มีการวางแผนดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น รวมทั้งรองรับข้อท้าทายใหม่ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เครือข่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ โดย ดย. จะได้นำเสนอต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

รายละเอียดสรุปผลการนำเสนอในการประชุมกลุ่มย่อย **ปรับปรุงข้อมูล 30 เมษายน 2559**

กลุ่มที่	บทที่
หนึ่ง	บทที่ 1 มาตรการทั่วไปในทางปฏิบัติ ข้อ 4 42 44 (6)
	บทที่ 3 หลักการทั่วไป ข้อ 2 3 6 และ 12
	บทที่ 4 สิทธิพลเมืองและเสรีภาพ ข้อ 7 8 และ 13-17
สอง	บทที่ 5 ความรุนแรงต่อเด็ก ข้อ 19 24 (3) 28 (2) 34 37 (ก) และ 39
	บทที่ 6 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว และการเลี้ยงดูทดแทน ข้อ ๕ ๙-๑๑ ๑๘(๑-๒) ๒๐ ๒๕ และ ๒๗ (๔)
	บทที่ ๘ การศึกษา นันทนาการ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม ข้อ ๒๘-๓๓
สาม	บทที่ ๗ ความพิการ สุขภาพ และสวัสดิการพื้นฐาน ข้อ ๖ ๑๘ (๓) ๒๓ ๒๔ ๒๖ ๒๗ (๑-๓)
สี่	บทที่ ๙ มาตรการปกป้องคุ้มครองพิเศษ ข้อ ๒๒ ๓๐ ๓๒ ๓๓ ๓๕ ๓๖ ๓๗ (ข)-(ง) และ ๓๘-๔๐
	บทที่ ๒ นิยามศัพท์คำว่า “เด็ก” ข้อ ๑